

København, Dato 13. marts 2014

Hørings svar om forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister. (Tildeling af nyt personnummer til personer, der oplever sig som tilhørende det andet køn). J.nr. 2012-01397.

Ved mail af 28. februar 2014 har Økonomi- og Indenrigsministeriet anmodet om Amnesty Internationals eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister, om tildeling af nyt personnummer til personer, som oplever sig som tilhørende det andet køn.

GENERELT

De væsentligste ændringer efter forslaget er, at juridisk kønsskifte ikke længere skal være betinget af, at transpersonen får stillet den psykiatriske diagnose "transseksualisme," og at der heller ikke vil blive stillet krav om kirurgiske eller andre indgreb, herunder især at man forlader det gældende krav om kastration.

Efter den foreslåede ordning vil der alene være krav om, at transpersonen afgiver en erklæring om, at den pågældende oplever at tilhøre det andet køn, og at denne erklæring bekræftes efter 6 måneders forløb.

Amnesty International har i sin nylige rapport om forholdene for transpersoner i en række udvalgte europæiske lande – *The State Decides Who I Am – lack of legal gender recognition for transgender people in Europe, (2014)* – dokumenteret de problemer, som transpersoner i Danmark har redegjort for i

forbindelse med den gældende ordning for juridisk kønsskifte.

Det fremgår, at det opleves meget byrdefuldt at skulle gennemgå det ofte mangeårige forløb med hormonbehandling og slutteligt kastration, inden den transkønnede kan få cpr-nr. og personlige dokumenter, som svarer til det oplevede køn og den transkønnedes ydre fremtoning.

Særligt misforholdet mellem på den ene side den transkønnedes ydre fremtoning (frisur, påklædning etc.) og på den anden side de personlige dokumenter, som udviser et andet køn, giver efter Amnesty's oplysninger anledning til en lang række ubehagelige og ydmygende situationer i kontakten med myndigheder, paskontrol, skoler og andre institutioner, forretninger m.v., hvor transkønnede oplever at blive udskilt "ved skranken" og anmodet om nærmere redegørelse for forholdet – ofte i fuld offentlighed og under overværelse af tilfældige og uvedkommende tilstedeværende.

På den baggrund hilser Amnesty International det velkomment, at regeringen nu vil gøre det juridiske kønsskifte uafhængigt af medicinsk behandling og kønsskorrigerende kirurgi, således at man opgiver den nuværende ordning, hvor Sexologisk Klinik,

Rigshospitalet står for en ofte årelang hormonbehandling og psykologisk udredning, som skal munde ud i en afsluttende indstilling til Sundhedsstyrelsen om eventuel godkendelse af den kønsskifteoperation, der igen er en forudsætning for Sundhedsstyrelsens afgørelse om anerkendelse af kønsskifte.

Der er vigtigt at understrege, at der ikke er nogen medicinsk begrundelse for at kræve kastration som betingelse for juridisk kønsskifte.

Under arbejdet med den europæiske rapport om transkønnede blev Amnesty International ikke – hverken under sine interview med Sexologisk Klinik, Sundhedsstyrelsen, uafhængige læger og psykologer eller transpersoner – på noget tidspunkt præsenteret for ét eneste argument af lægelig karakter for at kræve kastration som betingelse for juridisk kønsskifte.

Konkrete bemærkninger.

Amnesty International glæder sig over, at man med nærværende forslag vil gå bort fra den nuværende ordnings element af sygeliggørelse af den transkønnede (krav om psykiatrisk diagnose), og videre forlade ordningens krav om omfattende kirurgiske indgreb, som savner enhver medicinsk begrundelse, men som til gengæld - fordi indgrebene er både omfattende og irreversible - er den angivelige begrundelse for, at Sexologisk Klinik typisk bruger flere år på at udrede den transkønnede, inden man eventuelt godkender en ansøgning om kastration (og dermed muliggør juridisk kønsskifte).

Erklæringsmodellen, som forslaget er udtryk for, lægger vægten på det enkelte menneskes ret til selvbestemmelse og

privatliv, modsat den gældende ordning, hvor det er myndighederne, som afgør, om en person kan anerkendes som et bestemt køn.

Om alderskravet

Efter forslaget til ny § 3, stk. 6, sidste punktum, er det en betingelse, at den pågældende (ansøgeren) er fyldt 18 år.

Amnesty International forstår alderskravet således, at forslagsstillerne ved at kræve, at ansøgeren er personlig myndig, ønsker at sikre, at der kan siges at være en vis, nødvendig fasthed og konsistens i ønsket om at skifte køn – og videre, at ansøgeren er i besiddelse af den nødvendige modenhed til at forholde sig til og forstå sin egen seksualitet og sit køn.

Amnesty International finder, at det kunne overvejes at give 15-17-årige samme adgang til juridisk kønsskifte ved en enkel og hurtig procedure, som foreslås for myndige personer. Efter Amnestys opfattelse ville det være praktisk muligt og forsvarligt – ved konkret udredning – at sikre dokumentation for, at den unges oplevelse af sin kønsidentitet er rodfæstet og vedholdende.

Flere af de transpersoner, som Amnesty interviewede til brug for sin europæiske rapport, har givet udtryk for, at deres oplevelse af en anden kønsidentitet var rodfæstet, konstant og kendelig for omgivelserne fra en relativt tidlig barndom. Forholdet var således kendt af deres forældre og andre voksne i deres umiddelbare hverdag.

En ordning for unge under 18 år kunne eventuelt udformes således, at det endvidere er et krav, at forældremyndighedens indehaver erklærer sig indforstået med det juridiske kønsskifte

eller - som det mindre – bekræfter, at den unges oplevelse af egen kønsidentitet er rodfæstet og vedholdende.

Efter Amnestys opfattelse ville en sådan ordning være i overensstemmelse med hensigterne bag FN's Konvention om Barnets Rettigheder, artikel 8 og 12.

Efter artikel 8, påtager deltagerstaterne sig at respektere barnets ret til at bevare sin identitet; og efter artikel 12 påtager staterne sig at give barnet ret til at udtale sig og udtrykke sine synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet. Det fremgår videre af artikel 12, stk.1, at barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Amnesty International, den 13. marts 2014.